

Haalbaarheidsonderzoek Noordelijke Woudroute

12-12-2025

Inhoudsopgave

1. Wat is het plan?	4
1.1 Inhoud van het plan	4
1.2 Leeswijzer	5
2. Hoe sluit het plan aan op bestaand beleid?	7
2.1 Aanpak beleidsanalyse	7
2.2 Inhoud beleidsanalyse	8
3. Welke conclusies trekken we uit de beleidsanalyse?	21
3.1 Ankerpunten	21
3.2 Kansen en aandachtspunten	23
4. Welke partijen zijn bij dit plan belangrijk?	26
4.1 Autoriteiten	27
4.2 Financiers	28
4.3 Beïnvloede partijen	29
4.4 Bedrijven/ondernemingen	29
4.5 Natuur- en duurzaamheidsorganisaties	31
4.6 Beïnvloede gebruikers	32
4.7 Omwonenden	33
4.8 Overige stakeholders	34
5. Welke conclusies trekken we vanuit de stakeholdersanalyse?	36
6. Hoe nu verder?	39

Rinsumageest

Electr. gemaal

Ophaalbr -0.2

Loswal

Stuw

SL Wt M

Wt Mtje

SL F0.3

Wt Mtje

Wt Mtje

PK

Wt Mtje

PK

Wt Mtje

Wt Mtje

amper
teer

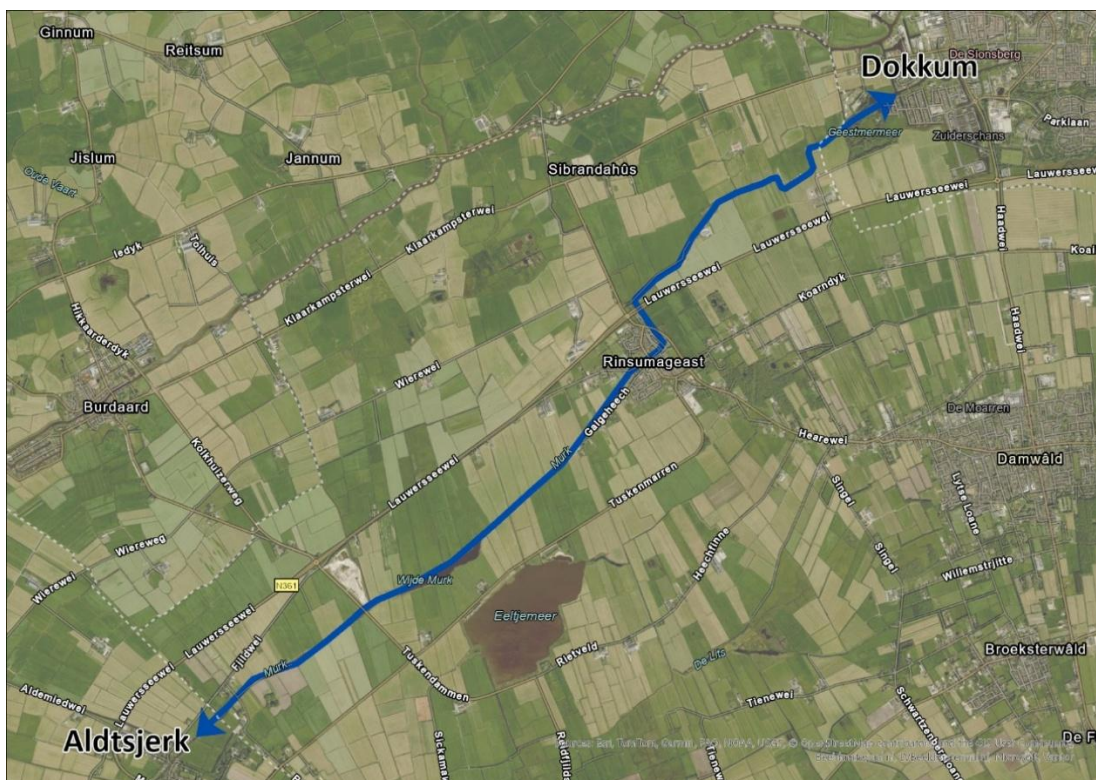
1 Wat is het plan?

1.1 Inhoud van het plan

De Stichting Noordelijke Woudroute is opgericht om de historische vaarroute door de Moark en de Wâldfeart' tussen Aldtsjerk en Dokkum weer voor gebruik open te stellen. Een mooi en ambitieus plan dat voortkomt uit een grote betrokkenheid bij het gebied en de historie van de noordelijke wouden van Fryslân. Met een team van goed onderlegde vrijwilligers werkte de stichting de afgelopen jaren aan de voorbereidingen. Een knappe prestatie waarmee een mooie basis is gelegd voor de vervolgstappen van het plan.

Het realiseren van de Woudroute, fan Wad oant wâld, is in eerste instantie een recreatieve kans. Het idee is om een vaarroute met een DM-klasse te realiseren en aansluiting te zoeken bij bestaande routes voor motorboten in noordoost Fryslân. Het plan is erop gericht om één waterpeil te bereiken zijnde het boezempeil.

Door de peilverschillen die er nu zijn op te heffen en door aan te sluiten op het Eeltjemar wordt het gebied geschikt voor waterrecreatie. De dorpen aan de route kunnen daarvan profiteren. Het plan kan ook voorzien in een fietsroute langs het water. Ook dat zal bijdragen aan de recreatieve waarde van het gebied, voor bezoekers en ook zeker voor de eigen inwoners. Maar los van dat alles is de Woudroute ook het terugbrengen van een cultuurhistorisch waardevolle vaarweg, het versterken en verrijken van het landschap en een kans om natuurwaarden, waterberging en waterkwaliteit te vergroten.

Het tracé van de beoogde Noordelijke Woudroute

1.2 Leeswijzer

In dit haalbaarheidsonderzoek gaan we achtereenvolgens in op:

- Hoe sluit het plan aan op bestaand beleid? In dit deel kijken we naar het beleid van de verschillende overheden. We gaan na of het plan goed aansluit op het beleid, wat aanknopingspunten zijn en waar misschien ook belemmeringen of risico's kunnen ontstaan. (hoofdstuk 2)
- Welke conclusies trekken we uit de beleidsanalyse? (hoofdstuk 3)
- Welke partijen zijn bij dit plan belangrijk? In dit deel kijken we naar partijen die nodig zijn bij de realisatie van het plan en naar partijen die belang bij het plan hebben of effecten van het plan ondervinden. (hoofdstuk 4)
- Welke conclusies trekken we uit de stakeholdersanalyse (hoofdstuk 5)
- Hoe nu verder? In dit hoofdstuk geven we enkele tips om het project verder te brengen .

2 Hoe sluit het plan aan op bestaand beleid?

2.1 Aanpak beleidsanalyse

Om de haalbaarheid van het plan te onderzoeken is een beleidsanalyse opgesteld. Gekeken is of het plan aansluit bij het bestaande beleid van Provincie Fryslân, het Wetterskip en de betrokken gemeenten. Daarnaast is gekeken of er aanknopingspunten zijn in het bestaande beleid die we kunnen benutten om het plan meervoudige betekenis te geven en sterk te maken. Zo wordt helder in kaart gebracht welke kansen en aandachtspunten van belang zijn. In het haalbaarheidsonderzoek wordt in het bijzonder gekeken naar thema's als waterveiligheid, klimaatadaptatie, biodiversiteit, recreatie en ruimtelijke kwaliteit. Het gaat om de volgende beleidsstukken:

Wetterskip:

- Fryslân Klimaatbestendig 2050 (Blauwe Omgevingsvisie): Water en bodem als leidende principes bij ruimtelijke inrichting; kansen voor extra waterberging en verbetering van de natuurlijke waterhuishouding.
- Waterbeheerprogramma Wetterskip Fryslân: Versterking van waterveiligheid, robuuste watersystemen en klimaatadaptieve inrichting; koppeling met recreatie en ecologie.

Provincie Fryslân:

- Omgevingsvisie provincie Fryslân 'De Romte Diele': Stimulering van recreatieve netwerken, versterking van cultuurhistorische en landschappelijke waarden, en slimme groei van de gastvrijheidseconomie.
- Omgevingsverordening Fryslân 2022: Juridische borging van ruimtelijke kwaliteit, landschapsbehoud en zorgplicht voor vaarwegen.
- Grutsk op 'e romte: Grutsk is het richtinggevend document bij ruimtelijke ontwikkelingen en is zowel inspirerend aan de voorkant als regelgevend in de zin dat er procesregels opgenomen zijn in de Omgevingsverordening Fryslân met betrekking tot de doorwerking van Grutsk.
- Veenweideprogramma: Vernatting en peilbeheer als stappen richting een klimaatbestendig Fryslân.

Gemeenten en samenwerkingsverbanden tussen gemeenten:

- Land en water verbonden: Toekomstbeeld en Strategische visie Waterrecreatie Noordoost Fryslân 2025.
- Gezamenlijke visie op Toerisme en Recreatie in Noordoost-Fryslân 2020-2030
- Omgevingsvisie gemeente Dantumadiel

- Omgevingsvisie gemeente Noardeast-Fryslân.

2.2 Inhoud van de beleidsanalyse

In de hierna volgende tabellen op A3 formaat zijn de beleidsstukken geanalyseerd op relevante passages, potentiële aanknopingspunten en belemmeringen of risico's.

Wetterskip Fryslân

Naam beleidsdocument + beleidsdoel	Thema	Relevante passages/doelen	Potentiële aanknopingspunten	Belemmeringen/risico's
Fryslân Klimaatbestendig 2050 (Blauwe Omgevingsvisie) + Visiekaart De visie Fryslân Klimaatbestendig 2050+ is een gezamenlijke toekomstvisie van de Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân, gericht op het klimaatbestendig maken van de provincie tegen 2050. Centraal staat het principe dat water en bodem leidend moeten zijn bij de ruimtelijke inrichting van Fryslân Bekijk ook de visiekaart op de volgende pagina.	Water en bodem leidend	Denk aan voldoende waterberging De ontwikkeling is mogelijk als het de natuurlijke waterhuishouding niet verstoort.	De ontwikkeling kan extra waterberging opleveren of bijdragen aan betere doorstroming	Verbreding/ extra waterberging kost ook extra ruimte. Dit kan bij de verwerving van gronden een uitdaging zijn. Afstemming met grondeigenaren en andere belanghebbenden nodig. Zonder draagvlak of ruimtelijke inpassing kan dit vertraging of bezwaar opleveren.
		Vergroten zoetwaterlens: Door het waterpeil te verhogen wordt de toename van zoute kwel beperkt en kunnen de zoetwaterlenzen worden vergroot. Door het verbreden van watergangen wordt het verlies aan waterberging gecompenseerd. We bewegen toe naar een grondwaterstand van 20 cm tot 40 cm onder maaiveld, afhankelijk van de bodemcompositie, omstandigheden van het watersysteem en de behoeften van het gebied.	Voor de noordelijke woudroute moeten watergangen deels worden verbreed. Het waterpeil moet op een gedeelte van de route worden verhoogd naar boezempeil (vanaf het Hjelburd bij Aldtsjerk tot in Rinsumageest). De verhoging van het waterpeil en verbreding van watergangen dragen bij aan de opgaven van het Wetterskip.	Een wijziging van het waterpeil brengt uitdagingen met zich mee. Bij verhoging van het waterpeil betekent dat bijvoorbeeld dat er nieuwe boezemkaden langs de Moark moeten worden gerealiseerd.
	Biodiversiteit	De natuur in Fryslân staat onder druk: belangrijke natuurgebieden verdrogen en weidevogelpopulaties nemen af. Door stuwen en gemalen is migratie van vissen en ander waterleven beperkt. Hierdoor komen Natura 2000-doelstellingen, het Natuurnetwerk Fryslân en soorten van Fries belang in het gedrang. Een veerkrachtige natuur met rijke biodiversiteit is cruciaal voor het behalen van water- en klimaatdoelen. Herstel van natuurwaarden vraagt vooral om verbetering van hydrologische	Als de oevers natuurlijk worden ingericht biedt dat kansen voor verbetering van biodiversiteit.	De Moark is nu op veel plekken te smal en moet worden verbreed. Ook een natuurlijke oever kost extra ruimte. De benodigde ruimte is in de praktijk niet overal beschikbaar.

Naam beleidsdocument + beleidsdoel	Thema	Relevante passages/doelen	Potentiële aanknopingspunten	Belemmeringen/risico's
		condities, zoals het tegengaan van verdroging en het verbeteren van waterkwaliteit. Een opgave voor de toekomst is om (water)recreatie te combineren met verbetering van de biodiversiteit, aanleg van natuurlijke oevers en verder werken aan water van goede (zwemwater)kwaliteit.		
Waterbeheerprogramma 2022 – 2027 Het Waterbeheerprogramma 2022–2027 van Wetterskip Fryslân is een strategisch beleidsdocument dat de koers uitzet voor het waterbeheer in Friesland gedurende deze periode. Het programma is opgebouwd uit twee delen: een beleidsdeel met doelen en indicatieve maatregelen voor zes jaar, en een operationeel deel dat de uitvoering van deze maatregelen beschrijft.	Waterveiligheid Waterkwantiteit / -beschikbaarheid Klimaatverandering en klimaatadaptie	Waterveiligheid: Versterking van dijken en verbetering van waterkeringen om bescherming te bieden tegen overstromingen. Waterbeschikbaarheid: Aanleg van waterbergingsgebieden en maatregelen om zoet water langer vast te houden, essentieel voor landbouw en natuur, vooral tijdens droge periodes. Klimaatadaptatie: Het programma erkent de toenemende impact van klimaatverandering, zoals zeespiegelstijging en extreme weersomstandigheden, en stelt maatregelen voor om deze uitdagingen het hoofd te bieden.	Het verbreden van de Moark kan bijdragen aan waterberging, waterbeschikbaarheid en het opvangen van piekafvoer. Het plan van de Noordelijke Woudroute draagt bij aan de klimaatadaptieve inrichting van het gebied en sluit aan bij het doel van het Wetterskip om robuuste watersystemen te realiseren.	Mogelijk is het nodig waterkeringen aan te passen of nieuw aan te leggen. Dit kost extra tijd en geld. Wetterskip Fryslân is gebonden aan doelmatigheid. Als het project relatief duur is in verhouding tot het waterbelang, kan het buiten de scope vallen van reguliere financiering. Een bredere vaarroute vereist ander onderhoud dan een reguliere watergang (denk aan baggeren, maaien, handhaving).
	Waterkwaliteit Ecologie en biodiversiteit	Waterkwaliteit: Verbetering van de waterkwaliteit door het verminderen van vervuiling en het bevorderen van ecologisch gezond water, in lijn met de Europese Kaderrichtlijn Water.	Een bredere Moark biedt ruimte voor natuurlijke oevers en een verbetering van de waterkwaliteit. Door minder peilverschillen en slimme oplossingen bij kunstwerken kunnen mogelijke knelpunten voor vismigratie worden opgelost. Het recreatieve gebruik wordt gecombineerd met ecologische doelen. Hiermee wordt een bijdrage	Werkzaamheden zoals baggeren, verbreden of beschoeiing aanbrengen kunnen tijdelijk leiden tot verhoogde nutriëntenbelasting of verstoring van flora/fauna. Ecologisch compensatieplan kan vereist zijn.

			geleverd aan de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water (KRW).	
	Samenwerking en participatie	Het programma moedigt initiatieven van bewoners en samenwerking met gemeenten, provincie en maatschappelijke organisaties aan.	Het plan voor de Noordelijke Woudroute is een initiatief van onderop door een enthousiaste groep bewoners uit het gebied. Het project wordt ontwikkeld in samenwerking met lokale overheden, grondeigenaren en belangenorganisaties. Deze gebiedsgerichte aanpak sluit aan bij de werkwijze van Wetterskip Fryslân om samen met partners te werken aan toekomstbestendig waterbeheer.	

Provinsje Fryslân

Naam beleidsdocument + korte uitleg	Onderwerp	Relevante passages/doelen	Potentiële aanknopingspunten	Belemmeringen/risico's
Omgevingsvisie provincie Fryslân 'De Romte Diele' De Omgevingsvisie <i>De Romte Diele</i> schetst hoe Fryslân zich tot 2050 wil ontwikkelen. Het doel is een leefbare, gezonde en veerkrachtige provincie met brede welvaart. De focus ligt op bereikbaarheid, energietransitie, klimaatadaptatie en biodiversiteit. De visie is een leidraad voor beleid en samenwerking rond ruimtelijke ontwikkelingen.	Recreatie	Een vitale en veerkrachtige fysieke leefomgeving bestaat uit onder andere uitstekend toegankelijke en beleefbare cultuur- en natuurertoederen, inclusief de honderden kilometers oevers en waterfronten en wervende recreatieve voorzieningen en routenetwerken (waardevolle overgangen van land – water). Slimme groei van de gastvrijheidseconomie: In de Noordelijke Fryske Wâlden cultuur- en natuurtoerisme, met name gekoppeld aan het coulisselandschap, natuurgebieden	Het plan voor de Noordelijke Woudroute richt zich op het versterken van de recreatieve infrastructuur door het verbreden van bestaande watergangen en het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen die een kwalitatieve impuls geven aan het landschap. Er wordt ingespeeld op de potentie van oevers en waterfronten als dragers van beleving, natuurontwikkeling en toeristische aantrekkelijkheid. Het plan draagt bij aan slimme groei van de gastvrijheidssector op het grensgebied van de Noardlike Fryske	Conflicten met andere beleidsdoelen zoals landbouw of natuur kunnen ervoor zorgen dat de provincie Fryslân het project geen prioriteit geeft.

Naam beleidsdocument + korte uitleg	Onderwerp	Relevante passages/doelen	Potentiële aanknopingspunten	Belemmeringen/risico's
		en cultuurhistorische objecten als kerken, kloosters en stinsen; zowel qua dag-/ landrecreatie als verblijfsrecreatie en toervaart. Er is ruimte nodig voor nieuwe ontwikkelingen waarbij de verbinding land water wordt versterkt. Ook recreatieve vaarverbindingen die het recreatieve vaarnetwerk versterken, passen hier in.	Wâlden, het veeenweidegebied en het noordelijk kleigebied. Door de nieuwe vaarverbinding mogelijk te maken, ontstaat er een sterker samenhangend recreatief netwerk, wat de bereikbaarheid en beleving van het landschap en cultuurhistorische elementen aanzienlijk vergroot. Dit draagt bij aan zowel dag- als aan verblijfsrecreatie. Het plan creëert ruimte voor nieuwe ontwikkelingen op de verbinding tussen land en water, conform de provinciale doelstelling om deze overgangszones beter te benutten. Door het verbeteren van de waterstructuur wordt bijgedragen aan een klimaatbestendige en ecologisch sterke inrichting, in samenhang met recreatieve functies.	
	Waterveiligheid	Secundaire waterkeringen, boezemkades en polderdijken op sterkte houden. Hierbij worden waar mogelijk koppelkansen benut, bijvoorbeeld met recreatie-, en natuurontwikkeling;	Bij dit project kunnen deze koppelkansen worden benut.	
	Biodiversiteit / natuur	Bevorderen van natuur-inclusief ontwerpen bij nieuwe ontwikkelingen.	Bij het realiseren van de Noordelijke Woudroute worden natuurvriendelijke ontwerpkeuzes gemaakt, zoals natuurlijke oevers.	Aanwezigheid of nabijheid van beschermde natuurwaarden (bijv. Natura 2000, weidevogelgebieden) die beperkingen kunnen opleggen aan werkzaamheden of gebruik. Toetsing aan natuurwetgeving en mogelijk een vergunning nodig wat het proces kan vertragen. Risico op invasieve soorten via recreatief verkeer of gewijzigde waterstromen.

Naam beleidsdocument + korte uitleg	Onderwerp	Relevante passages/doelen	Potentiële aanknopingspunten	Belemmeringen/risico's
	Klimaatbestendig watersysteem	Bestaande technieken schieten tekort om alle gevolgen van klimaatverandering op te vangen. Naast technische maatregelen moeten we meer inspelen op natuurlijke omstandigheden en water meer ruimte geven.	Het plan van de Noordelijke Woudroute draagt bij aan een klimaatbestendig watersysteem in het gebied en sluit aan bij het doel van de provincie om te zorgen dat Fryslân in 2050 water-robust en klimaatbestendig is ingericht.	Meer eisen aan waterberging en klimaatadaptatie kunnen conflicteren met recreatief gebruik.
	Brede welvaart (Vitaal, leefbaar en bereikbaar)	Door slimme groei kan toerisme in Fryslân een bijdrage leveren aan het bevorderen van de leefbaarheid. Actief vervoer (wandelen, fietsen) is gezond, milieuvriendelijk, relatief goedkoop en het bevordert de sociale samenhang. Met snelle en comfortabele fietspaden kan het fietsgebruik toenemen, met name in woon-werkverkeer maar ook recreatief. Dit zal tevens het wegennet kunnen ontlasten. Aantrekkelijke en vlotte fietsverbindingen dragen zo bij aan duurzame mobiliteit, gezondheid en de gastvrijheidseconomie.	Meer bezoekers zorgen voor extra inkomsten voor lokale ondernemers (horeca, verblijfsaccommodaties, fiets- en bootverhuur). Verhoogde levendigheid in dorpen, vooral in het toeristische seizoen. Door een nieuwe vaar- en fietsverbinding van de Noordelijke Woudroute ontstaat een aantrekkelijke fiets- en vaarverbinding die bijdraagt aan een vitaal Fryslân.	Omwonenden en belanghebbenden kunnen bezwaar maken (bijv. vanwege geluid, privacy, landschapsverandering). Conflicten tussen gebruikers: vissers, kanoërs, gemotoriseerd vaarverkeer. Beperkte draagvlakontwikkeling bij inwoners of andere lokale partijen.
Omgevingsverordening Fryslân 2022 De Omgevingsverordening Fryslân 2022 bevat provinciale regels voor de fysieke leefomgeving en	Landschap en ruimtelijke kwaliteit	De verordening stelt eisen aan het behoud en de versterking van de ruimtelijke kwaliteit en het landschap. Het project moet rekening houden met deze bepalingen om de	Het project biedt een kans om landschappelijke waarden/ kwaliteiten te behouden en mogelijk te versterken.	

Naam beleidsdocument + korte uitleg	Onderwerp	Relevante passages/doelen	Potentiële aanknopingspunten	Belemmeringen/risico's
vervangt eerdere verordeningen. De verordening legt de doelen uit de Omgevingsvisie juridisch vast en geeft richting aan gemeentelijk omgevingsplannen. De verordening bevordert integraal ruimtegebruik, met aandacht voor gezondheid, duurzaamheid en participatie. Zo ondersteunt de verordening initiatieven die bijdragen aan brede welvaart in Fryslân.		landschappelijke waarden te behouden en te versterken.		
	Vaarwegen	Volgens artikel 7.24 van de Omgevingsverordening Fryslân 2022 rust er een zorgplicht op degene die activiteiten verricht in het beperkingengebied van een vaarweg. Dit houdt in dat men moet zorgen voor: Veilig en doelmatig gebruik en instandhouding van de vaarweg; Behoud van het vrije zicht voor vaarweggebruikers; Voorkomen van schade of hinder voor de vaarweg en haar gebruikers; Voorkomen van verontreiniging van het water.	-	-
	Waterkwantiteit Regionale waterkeringen Peilbesluiten	Er gelden bepaalde omgevingswaarden en instructieregels voor het waterschap waar een ieder aan gehouden is.	Op aan te sluiten.	
	Ontgrondingsactiviteiten	Er is een verbod op het uitvoeren van ontgrondingsactiviteiten zonder vergunning. Volgens Artikel 4.1 zijn hier uitzonderingen op mogelijk. Als niet aan de uitzonderingen wordt	Op aan te sluiten.	Mogelijk vergunning nodig.

Naam beleidsdocument + korte uitleg	Onderwerp	Relevante passages/doelen	Potentiële aanknopingspunten	Belemmeringen/risico's
		voldaan is altijd een vergunning nodig.		
Grutsk op é Romte Versie 2025	Grutsk beschrijft de omgevingskwaliteiten van het landschap en de cultuurhistorie die behouden, dan wel versterkt dienen te worden. De beleidsmatige basis van Grutsk ligt in de Provinciale Omgevingsvisie en vindt via die weg doorwerking naar onderliggend beleid en programma's. Grutsk is het richtinggevende document bij ruimtelijke ontwikkelingen en is zowel inspirerend aan de voorkant als regelgevend in de zin dat er procesregels opgenomen zijn in de Omgevingsverordening Fryslân met betrekking tot de doorwerking van Grutsk.	Grutsk onderscheidt twee schaalniveaus; het provinciale schaalniveau en het schaalniveau van deelgebieden. In Grutsk wijst de provincie Fryslân 10 gebiedsoverstijgende structuren aan die van provinciaal belang zijn. Het betreft op nummer 1 de te onderscheiden landschapstypen hun diversiteit en herkenbaarheid in overgangszones. En op nummer 3 en 4 het Friese water- en Waddensysteem en het stelsel van dijken, in samenhang met het watersysteem en de agrarisch-economische ontwikkeling van Fryslân. Een van de daaruit voortkomende adviezen betreft: Behoud en geef zo mogelijk weer nieuwe functies aan waterwegen als onderdeel van een groter geheel. Dit als bijdrage aan versterking, behoud en verdere ontwikkeling van het gehele watersysteem.	Het project biedt een kans om landschappelijke waarden/ kwaliteiten te behouden en te versterken in aansluiting op de uitgangspunten uit Grutsk.	
Veenweideprogramma 2021-2030	Verhoging waterpeil	In de veengebieden is met het Veenweideprogramma ingezet op de ambitie om veenoxidatie rond 2050 nagenoeg te stoppen door vernatting. Het Veenweideprogramma "21-"30 gaat nu uit van een gemiddelde		

Naam beleidsdocument + korte uitleg	Onderwerp	Relevante passages/doelen	Potentiële aanknopingspunten	Belemmeringen/risico's
		grondwaterstand van 40 cm onder maaiveld. In de uitwerking van FK2050 kan het Veenweidenprogramma '21-'30 worden beschouwd als eerste stap in het toewerken naar een klimaatbestendig Fryslân in 2050. Het toe bewegen naar een grondwaterstand van 20 tot 40 cm – maaiveld kan worden ingezet als 2e stap op weg naar een klimaatbestendig Fryslân in 2050. Deze stapsgewijze aanpak kan bij de aanstaande herijking van het Veenweidenprogramma '21-'30 in 2025 worden.		

Gemeenten

Naam beleidsdocument + beleidsdoel	Thema	Relevante passages/doelen	Potentiële aanknopingspunten	Belemmeringen/risico's
'Land en water verbonden' Toekomstbeeld en Strategische visie Waterrecreatie Noordoost Fryslân 2025	Water en land verbinden	Creëren van toeristische overstappunten waar waterroutes naadloos aansluiten op fiets- en wandelnetwerken. Versterking van zichtbaarheid en bereikbaarheid van achterland via waterrecreatie	De combinatie van wandel/fiets- en vaarroute maakt het mogelijk diverse nieuwe toeristische overstappunten te creëren.	
	Vaarwegen verbinden	Uitbreiden van bestaande vaarwegen met strategische dwarsverbindingen, z.g. 'vaarrondjes'.	Diverse vaarrondjes worden met de noordelijke woudroute mogelijk. Bijvoorbeeld via de Dokkumer Ee. Sluit aan bij bestaande netwerken zoals het Sloepennetwerk, LF-fietsroutes, het Waddengebied of	

			vaarroutes naar Nationaal Park De Alde Feanen.	
	Bijzondere bestemmingen promoten	Masterplannen voor waterfrontontwikkeling in o.a. Dokkum, Earnewâld en Kollum (watersportdorp-ontwikkeling)	Een waterfrontontwikkeling in bijvoorbeeld Dokkum wordt op deze manier nog een stuk aantrekkelijker, er wordt door deze verbinding meer gebruik gemaakt van dit gebied.	
	Samenwerking stimuleren	Verbinding tussen overheid en ondernemers: gezamenlijke kwaliteitsverbetering, gebiedspromotie en arrangementen.	Ondernemers kunnen door het aanbieden van bijvoorbeeld verhuur van fietsen en sloepen betere arrangementen maken. Daarmee kan mogelijke samenwerking tussen ondernemers een boost krijgen.	
	Promotie en positionering	Profileren als watersportregio verbonden met Nationaal Landschap, Waddenwerelderfgoed en Nationale Parken	De Noordelijke Woudroute kan een verbindende schakel zijn tussen deze gebieden.	
	Duurzaamheid bevorderen	'Groen voortbewegen': inzet op elektrische vaarroutes (E-regio) en netwerk van oplaadpunten voor fietsen, auto's én boten		
Naam beleidsdocument + beleidsdoel	Thema	Relevante passages/doelen	Potentiële aanknopingspunten	Belemmeringen/risico's
Gezamenlijke visie op Toerisme en Recreatie in Noordoost-Fryslân 2020-2030	Groei overnachtingen	In 2030 worden 50% meer overnachtingen in onze regio doorgebracht van ruim 600.000 overnachtingen nu naar ruim 900.000 overnachtingen in 2030		
Omgevingsvisie Noardeast Fryslân		Eén van de stuwende sectoren van Noardeast-Fryslân is recreatie/toerisme.	De Noordelijke Woudroute: • Bevordert gezonde leefstijl en duurzaam toerisme • Verbindt landschap, erfgoed en dorpen • Draagt bij aan leefbaarheid, vitaliteit en gebiedspromotie • Past in ruimtelijke en maatschappelijke opgaven die de visie nastreeft	
Omgevingsvisie Dantumadiel	Nieuwe verbeterde verbindingen	Nieuwe kansen voor het veenweidegebied	Dantumadiel gaat op zoek naar nieuwe kansen voor het	

			veenweidegebied. Ze zien onder andere kansen in nieuwe economische dragers en een voorbeeld daarvan is de realisatie van de vaarverbinding noord-zuid (recreatieve ontwikkeling). Plus een snelle fietsroute. Op de visiekaart staan ter plaatse van de beoogde Noordelijk Woudroute aangegeven: • Nieuwe wateraansluitingen • Doortraproute De realisatie van de nieuwe vaarverbinding tussen het Bûtefjild, Eeltsjemar en Dokkum wordt dus expliciet genoemd. Hiermee worden bestaande recreatieve hotspots met elkaar verbonden, waardoor het veenweidegebied beter toegankelijk wordt en volop meeprofiteert van de groeiende vaartoeristische ontwikkeling in de regio.	
		Leesbaar houden van de landschapstypen	Initiatieven die bijdragen aan het behoud, de beleefbaarheid en de versterking van het landschap worden positief benaderd. De Noordelijke Woudroute, die inspeelt op het herstellen van een historische vaarverbinding en het versterken van de landschappelijke structuur, sluit hier goed bij aan. Ook het cultuurhistorisch karakter van het gebied, met oude dorpskernen en waterlopen, wordt als waardevol gezien en biedt ruimte voor projecten die deze historie zichtbaar en beleefbaar maken.	
		Samen werken aan biodiversiteit	Versteken biodiversiteit: door het bestaande Natuurnetwerk Nederland	

			(NNN) uit te breiden en op deze manier te versterken. Hiervoor ziet de gemeente kansen in het Bûtefjild. Er is een sterke samenhang tussen biodiversiteit en opgaven op het gebied van klimaatverandering, landbouwtransitie en energietransitie. De oplossing zit in het combineren van deze opgaven en het samen naar oplossingen zoeken. De Noordelijke Woudroute draagt bij aan biodiversiteit door de aanleg van natuurvriendelijke oevers en het verbinden van watergangen, waardoor leefgebieden voor planten en dieren worden vergroot en ecologische verbindingen versterkt.	
--	--	--	--	--

3 Welke conclusies trekken we uit de beleidsanalyse?

3.1 Ankerpunten

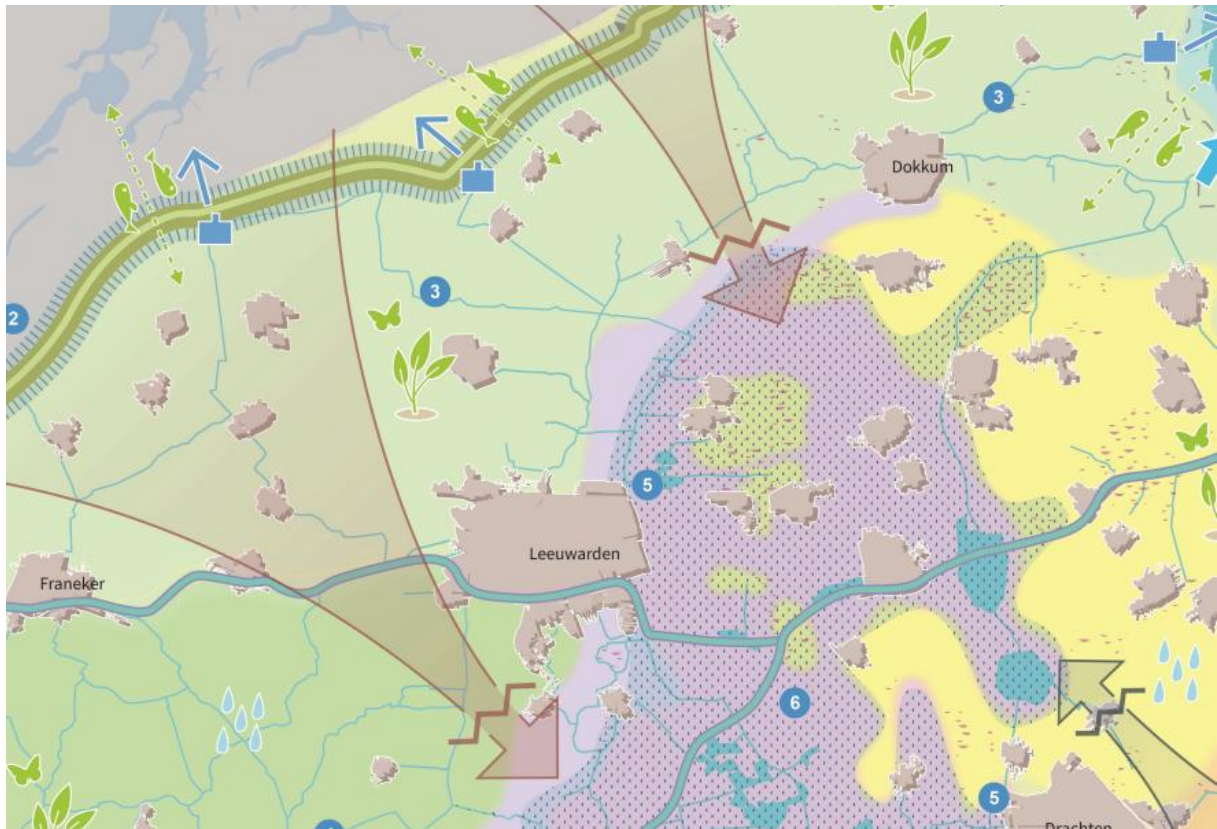
Het project Noordelijke Woudroute sluit aan bij diverse beleidskaders van provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân en de gemeenten Dantumadiel en Noardeast-Fryslân. Belangrijke beleidsdocumenten zijn onder andere Fryslân Klimaatbestendig 2050 (Blauwe Omgevingsvisie), het Waterbeheerprogramma Wetterskip Fryslân, de Omgevingsvisie 'De Romte Diele', de Omgevingsverordening Fryslân 2022, het Veenweideprogramma, en de omgevingsvisies van de betrokken gemeenten.

Ankerpunten:

- **Klimaatadaptatie en waterbeheer**
Water en bodem zijn leidend bij ruimtelijke inrichting. Het project biedt kansen voor extra waterberging, verbetering van de natuurlijke waterhuishouding en draagt bij aan een klimaatbestendig watersysteem.
- **Biodiversiteit en ecologie**
De aanleg van natuurvriendelijke oevers en het verbinden van watergangen versterken de biodiversiteit en ecologische verbindingen. Dit sluit aan bij de opgaven uit het Natuurnetwerk Nederland, de provinciale en de gemeentelijke visie op biodiversiteit.
- **Recreatie en toerisme**
Het project versterkt recreatieve netwerken, verbindt bestaande hotspots en draagt bij aan de gastvrijheidseconomie. De combinatie van vaar- en fietsroute vergroot de bereikbaarheid en beleving van het landschap.
- **Ruimtelijke kwaliteit en landschap**
Initiatieven die bijdragen aan het behoud, de beleefbaarheid en versterking van het landschap worden positief benaderd. Het project sluit aan bij het cultuurhistorisch karakter van het gebied.
- **Samenwerking en participatie**
Het project is een initiatief van onderop en sluit aan bij het beleid om samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties te werken aan gebiedsontwikkeling.
- **Duurzame mobiliteit**
De route creëert mogelijkheden voor duurzame mobiliteit, bijvoorbeeld door een snelle en aantrekkelijke fietsroute langs het water aan te leggen ('doortraproute').

De hierna opgenomen kaarten van de Blauwe Omgevingsvisie van het Wetterskip en de Visiekaart van de Omgevingsvisie van Dantumadiel ondersteunen het belang van de Noordelijke vaarroute als waterstructuur en grens van het te vernatten Woudgebied en als nieuwe wateraansluiting.

Visiekaart bij de Blauwe Omgevingsvisie (fragment van de omgeving van de te ontwikkelen vaarverbinding, de vaarroute ligt op de grens van het te vernatten gebied)

TE VERNATTEN GEBIED

ZOUTE KWELSTROOM VANUIT
WADDENZEE VERMINDEREN

DUN VEEN

- Peilverhoging
- Stop peilverlagingen
- Waterberging

NOORDELIJKE FRIESE Wouden

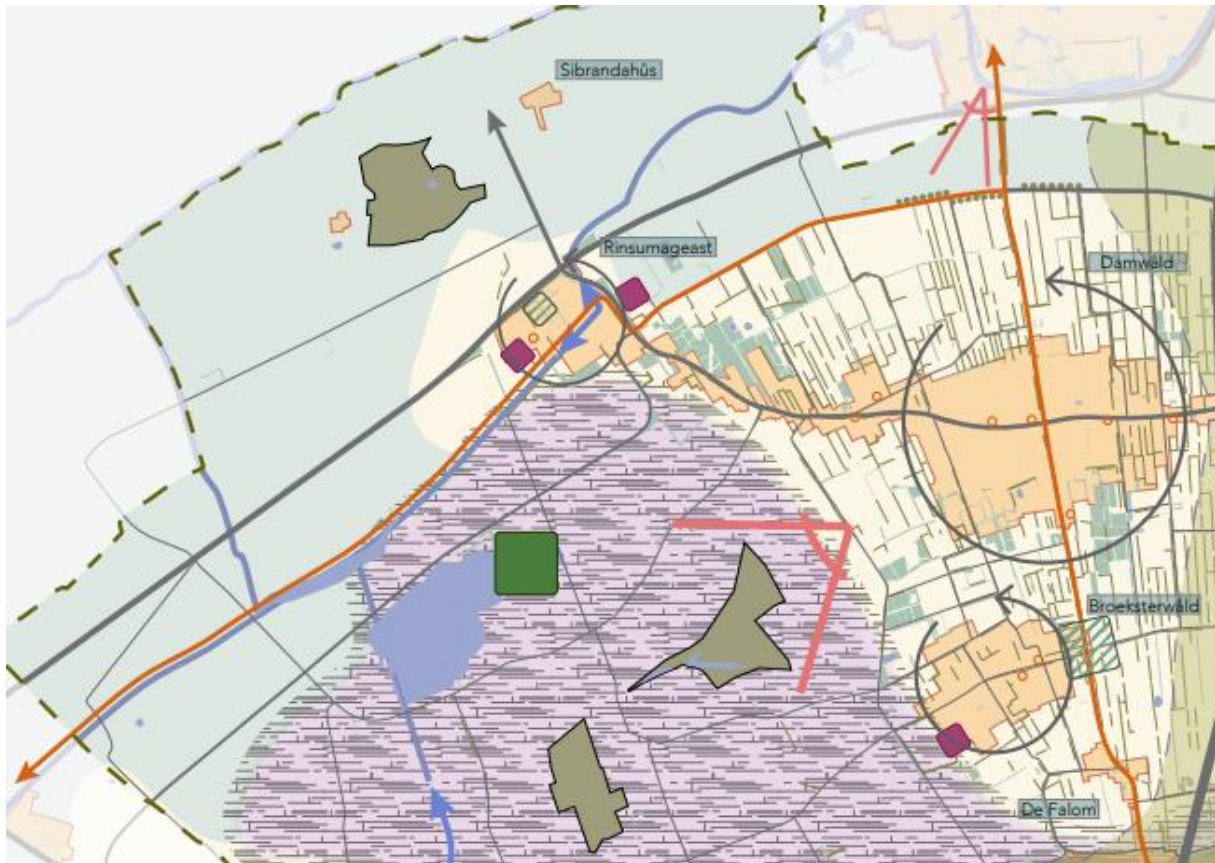
- Het natuurlijke reliëf als basis
- Houtwallen landschap behouden/ versterken
- Inzetten op hogere waterpeilen
- Beperken grondwateronttrekking
- Bevorderen koolstof

KLEI-OP-VEEN

- Peilverhoging
- Stop peilverlagingen
- Meer ruimte voor water

Fragment van de visiekaart bij de Omgevingsvisie van Dantumadiel met daarin getekend de waterverbinding tussen Aldtsjerk, Rinsumageest en Dokkum (in de legenda van de visiekaart aangegeven als Nieuwe wateraansluiting)

3.2 Kansen en aandachtspunten

In het navolgende overzicht worden de kansen en aandachtspunten op een rijtje gezet. Deze geven inzicht in de (mogelijke) toegevoegde waarde van de Noordelijke Woudroute. Ook worden de aandachtspunten benoemd: de factoren die de haalbaarheid of voortgang van het project negatief kunnen beïnvloeden.

Kansen

- Beleidsmatige aansluiting: Het project sluit goed aan bij provinciale en gemeentelijke beleidsdoelen op het gebied van klimaatadaptatie, waterveiligheid, recreatie en biodiversiteit.
- Beleidsmatige trends: Toenemende aandacht voor, klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit en biodiversiteit in beleid biedt kansen voor financiering en ondersteuning.

- Gebiedsgerichte samenwerking: Initiatief van onderop, met enthousiaste betrokkenheid van lokale dorpsbelangen en Stichting Noordelijke Woudroute, sluit aan bij participatiebeleid van Wetterskip en gemeenten.
- Integrale gebiedsontwikkeling: Koppeling met andere ruimtelijke opgaven (landbouwtransitie, energietransitie, woningbouw) mogelijk. In het bijzonder liggen bij Rinsumageast kansen voor verbetering van de cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarden en verkeerontsluiting.
- Versterking van recreatieve infrastructuur: De route verbindt bestaande recreatieve netwerken (fietsen, varen, wandelen) en vergroot de toeristische aantrekkingskracht van de regio.
- Toeristische groei: Versterking van de gastvrijheidseconomie en promotie van de regio als watersport- en natuurgebied.
- Innovatie en duurzaamheid: Inzet op elektrische vaarroutes, oplaadpunten en duurzame recreatie past bij regionale ambities.
- Kansen voor natuurontwikkeling: Door aanleg van natuurvriendelijke oevers en verbetering van hydrologische condities wordt biodiversiteit versterkt.

Rinsumageast

Aandachtspunten

- Ruimtelijke inpassing: Verbreding van watergangen en aanleg van natuurlijke oevers vraagt extra ruimte, wat kan botsen met bestaande functies (landbouw, natuur).
- Ruimtelijke conflicten: Botsingen met landbouwbelangen, natuurwaarden (Natura 2000, weidevogelgebieden) en andere beleidsdoelen.
- Financiële haalbaarheid: Aanpassingen aan waterkeringen, aanleg van nieuwe kades/dijken en extra onderhoud brengen hoge kosten met zich mee.
- Financieringsrisico: Project kan buiten de scope vallen van reguliere financiering als het relatief duur is ten opzichte van het waterbelang.
- Vergunningen en juridische procedures: Complexiteit door benodigde vergunningen (ontgronding, waterpeilwijziging, natuurwetgeving) kan voor een lang proces zorgen.
- Juridische en bestuurlijke vertraging: Langdurige procedures, bezwaarprocedures en gebrek aan bestuurlijk draagvlak kunnen de voortgang belemmeren.
- Ecologische risico's: Verstoring van flora en fauna door werkzaamheden, risico op invasieve soorten via recreatief verkeer.
- Draagvlak grondeigenaren: Mogelijke bezwaren van grondeigenaren, om- en aanwonenden en andere gebruikersgroepen.

4 Welke partijen zijn bij dit plan belangrijk?

Belangengroepen

Er zijn bij dit plan veel stakeholders. We verdelen deze stakeholders in belangengroepen van personen of instanties die min of meer overeenkomende belangen hebben en daarom ook in vergelijkbare mate een bijdrage kunnen leveren in de ontwikkeling van het plan en/of in het proces. We onderscheiden:

1. Autoriteiten
2. Financiers
3. Beïnvloede partijen
4. Bedrijven/ondernemingen
5. Natuur- en duurzaamheidsorganisaties
6. Beïnvloede gebruikers
7. Omwonenden
8. Overige stakeholders

4.1 Autoriteiten

De meest cruciale belangengroep is de groep van de autoriteiten. Deze groep zal uiteindelijk het groene licht moeten geven en zal nodig zijn bij de financiering van de uitvoering. De stakeholders die tot deze groep behoren zijn:

1. Gemeente Dantumadiel
2. Gemeente Tytsjerksteradiel
3. Gemeente Noardeast Fryslân
4. Gemeente Leeuwarden
5. It Wetterskip
6. Provinsje Fryslân

Analyse

Deze 6 stakeholders moeten absoluut aan boord gebracht worden om het project uit te kunnen voeren. Het is al bekend geworden uit gesprekken van de initiatiefnemers en de gemeente Dantumadiel dat deze gemeente een positieve instelling heeft tegenover het project. Deze gemeente heeft ook geld vrijgemaakt voor de onderzoeksfase. In gesprekken met It Wetterskip is echter duidelijk gemaakt dat daar nog onzekerheid bestaat over het project. Dit met name vanwege de kosten die het Wetterskip verwacht.

Er kan worden aangenomen dat de andere stakeholders in deze groep de positieve kanten van het project zullen zien. Het project komt overeen met de belangen die Noardeast Fryslân heeft om het gebied rondom Dokkum aantrekkelijker te maken voor recreatie en met de doelen van de gemeente Leeuwarden om het welzijn en biodiversiteit te verhogen. Ook doelen van de gemeente Tytsjerksteradiel, het creëren van een aantrekkelijk buitengebied, sluiten goed aan bij het project. Tot slot heeft het project ook veel overlap met de toevoeging van nieuwe recreatieve infrastructuur en het versterken van landschap, cultuurhistorie en biodiversiteit, punten die voor de Provincie Fryslân belangrijk zijn.

Advies

Het project heeft bij het merendeel van deze belangengroep naar verwachting draagvlak. Echter kunnen de kosten van het project ook bij deze overheden een struikelblok vormen. Belangrijk is om te denken vanuit de lange termijn. Een kostenbatenanalyse kan helpen om de financiële kant en effectenkant van het project helder te krijgen en tegen elkaar af te kunnen wegen. Door de verwachte baten tegenover de kosten te zetten en dit ook in tijdlijn te zetten kunnen partijen meer inzicht krijgen. Ook het betrekken van de belangengroep Bedrijvigheid/ondernemingen kan helpend zijn. Ondernemers zien mogelijk de economische kansen van het project.

Conclusie

Op basis van de instelling van deze stakeholders wordt de haalbaarheid van het project in kaart gebracht. Als deze stakeholders geen positieve instelling tegenover het project hebben zal het project niet haalbaar zijn. Het in kaart brengen van deze haalbaarheid is cruciaal voor het project en zal plaats moeten vinden voordat het project de ontwerpfase in kan.

4.2 Financiers

De volgende belangengroep is de groep van potentiële subsidieverleners. Deze groep kan bepaalde fasen van het project financieren, maar stelt ook vaak eisen aan de partijen die de subsidies ontvangen. De stakeholders die in deze belangengroep horen zijn:

1. Iepen mienskipfûns
2. Waddenfonds
3. Gemeente Dantumadiel

Analyse

Deze stakeholders zijn van belang bij het financieren van de onderzoeks-, haalbaarheids- en ontwerpfasen van het project. Er moet bij het benutten van deze stakeholders echter goed nagedacht worden over de eisen die aan de subsidies verbonden kunnen zijn.

Advies

Het is bij deze stakeholders van belang dat er gecontroleerd wordt of de belangen van deze stakeholders passen bij de doelen van het project en dat het project binnen de lijnen van de subsidies blijft.

Conclusie

Deze stakeholders zijn cruciaal in de beginfasen van het project. Het project moet echter wel binnen de belangen en doelen van deze stakeholders passen.

4.3 Beïnvloede partijen

Een andere belangengroep die belangrijk is in het proces zijn de beïnvloede partijen. Dit zijn de ondernemers en bewoners die direct te maken zullen krijgen met de uitvoering van het project. De stakeholders die tot deze groep behoren zijn:

1. Agrarische ondernemers
2. Aanwonenden

Analyse

Draagvlak in deze belangengroep is belangrijk omdat deze stakeholders veelal grondeigenaar zijn. Er zal voor het project ruimte nodig zijn. Boeren en aanwonenden zouden uitgekocht kunnen worden, maar een voordeliger alternatief zou zijn dat deze stakeholders vrijwillig en/of tegen vergoeding meewerken aan het project. Het project heeft géén groot draagvlak bij deze stakeholders. Agrariërs hebben belang bij hun grond voor een economisch levensvatbare agrarische bedrijfsvoering. Aanwonenden hebben belang bij een leefbare omgeving. Het project kan de leefbaarheid van de regio vergroten, maar niet elke aanwonende heeft hetzelfde idee bij wat 'leefbaar' is.

Advies

Door het naar verwachting beperkte draagvlak van het project bij deze stakeholders wordt geadviseerd deze stakeholders zo snel mogelijk te benaderen en te informeren over het project. Hierbij is het ook van belang dat deze stakeholders input kunnen geven over hun wensen omtrent het project. Hierdoor kunnen potentiële knelpunten benoemd worden en kunnen er oplossingen gevonden worden. Door vroegtijdig in gesprek te gaan wordt voorkomen dat deze belangengroep het gevoel krijgt dat ze verplicht worden om mee te werken.

Conclusie

Het vroegtijdig betrekken van deze stakeholders is wenselijk.

4.4 Bedrijven/ondernemingen

Een tweede belangengroep waarbij partijen een wisselend beeld kunnen hebben over het project is de belanggroep 'Bedrijven/ondernemingen.' Het is wederom wel nuttig om deze partijen te betrekken bij het project en om de kennis die deze stakeholders bezitten te benutten. In deze belangengroep behoren de stakeholders:

1. Horecabedrijven
2. Waterrecreatiebedrijven
3. Ondernemersvereniging Dokkum
4. Ondernemersvereniging Groene Ster
5. Van Der Wiel
6. Oosterhof Holman
7. KWA

8. Landgoed de Klinze
9. Natuur en Cultuurpark Vijversburg
10. Elektrosloep Fryslân

Analyse

Bij een merendeel van de stakeholders in deze belanggroep zou het project economisch voordelig kunnen zijn. Een nieuwe vaar- en fietsroute zal waarschijnlijk meer recreanten naar de regio trekken waardoor bedrijven in de recreatiesector hier profijt van kunnen hebben. Bovendien zal de ontwikkeling van dit stuk water een positief effect kunnen hebben op de horeca in de regio. Dit kan komen omdat recreanten het aantrekkelijk vinden om bij horecabedrijven rondom de nieuwe route aan het water te verblijven.

Economische ontwikkeling is mede een positief punt voor de belanggroep Autoriteiten. Als de economie groeit is dat in het algemeen ook een goede ontwikkeling voor de lokale en provinciale overheid.

Er kunnen ook bedrijven zijn die negatief tegenover de plannen staan. In dit project zijn dat mogelijk Van Der Wiel, Oosterhof Holman en KWS. Deze bedrijven zijn de eigenaren van de zandwinplas het Eeltjemar. Zij hebben de intentie om de zandwinning in deze plas uit te breiden. Het Noordelijke Woudrouteproject voorziet in een verbinding tussen de Moark en het Eeltjemar zodat dit meer ook te bereiken is voor recreatievaartuigen. Er is bij het meer al een recreatiegebied met een strand en een vlot. Er bestaat daarmee ook een kans dat deze bedrijven geen bezwaar hebben tegen de uitbreiding van deze recreatieve functie.

Advies

Omdat veel bedrijven rondom het projectgebied kans hebben om de gerealiseerde Noordelijke Woudroute te benutten voor economische exploitatie wordt geadviseerd om een inventarisatie te maken van de manieren waarop deze bedrijven de Noordelijke Woudroute hierbij aansluiting kunnen vinden. In deze inventarisatie worden wensen voor de inrichting van de vaarroute verzameld. De inventarisatie kan gebruikt worden bij het maken van de kostenbatenanalyse. De wensen van de ondernemers kunnen meegenomen, iets wat eventueel ook nog verdere financiële ondersteuning kan betekenen.

Ook bij deze groep wordt geadviseerd om vroegtijdig in gesprek te gaan. Dit met name met de partijen die mogelijk negatief tegenover het project staan. Door dit te doen kan er rekening gehouden worden met de zorgen van deze bedrijven en kunnen conflicten voorkomen worden.

Conclusie

Het betrekken van de stakeholders in deze belanggroep draagt bij aan de kostenbatenanalyse en kan deze vollediger maken. De wensen van deze stakeholders kunnen gebruikt worden om de economische exploitatie van deze route te maximaliseren. Tot slot is het van belang bedrijven met een mogelijke negatieve instelling tegenover het project voegtijdig aan tafel te krijgen. Dit komt de haalbaarheid en kwaliteit van het project ten goede.

Zandwinlocaties Eeltjemar

4.5 Natuur- en duurzaamheidsorganisaties

Een volgende belangengroep is de belangengroep van de natuurorganisaties en organisaties op het vlak van duurzaamheid. Vanwege de nadruk die overheden op biodiversiteit, klimaatadaptatie, en duurzaamheid leggen is het van belang dat deze thema's verweven worden in het project. De organisaties in deze belangengroep kunnen hierbij assisteren door hun kennis over deze thema's te delen. De stakeholders in deze groep zijn:

1. Vogelbescherming;
2. Natuurmonumenten;
3. Landschapbeheer Friesland;
4. It Fryske Gea;
5. Staatsbosbeheer;
6. Sefff (Stifting Elektrysk en Fossylfrij Farre Fryslân);
7. Circulair Fryslân.

Analyse

Deze stakeholders zetten zich in voor een gezonde natuur in Nederland, en voor duurzaam varen en circulariteit in Fryslân. Zij richten zich op het integreren van natuur en duurzaamheid in allerlei projecten binnen de leefomgeving. Hun rol daarin is vaak adviserend. Tenzij zij in bezit zijn van natuurgegrond in een projectgebied. Dan krijgen zij een actievere rol binnen een project.

Advies

Door de grote hoeveelheid kennis en expertise die deze stakeholders door de jaren heen opgebouwd hebben wordt geadviseerd om deze stakeholders te benaderen en een inventarisatie te maken van hun advies met betrekking tot het project de Noordelijke Woudroute. Hierdoor kan het project ingericht worden op een manier die natuurinclusief en duurzaam is.

Conclusie

Een groot deel van het beleid van de autoriteiten gaat over natuur en duurzaamheid. Deze organisaties zijn een bron van kennis en expertise die benut kan worden. Dit vergroot de kans dat autoriteiten achter het project gaan staan.

4.6 Beïnvloede gebruikers

De belangengroep beïnvloede gebruikers is ook een groep die een adviserende rol kan vervullen. Het gaat hier onder meer om recreanten en organisaties die zich inzetten voor recreatie. Ook gaat het om inwoners die gebruik kunnen maken van het water en/of de fietsroute vanuit functionele redenen. Het zijn stakeholders die van het gerealiseerde project gebruik willen maken maar niet vanuit een economisch doel. De stakeholders in deze groep zijn:

1. Recreatiefietsers
2. Recreatievissers
3. Recreatieschaatsers
4. Toeristen
5. Waterrecreanten
6. Woonwerkfietzers
7. De Marrekrite
8. De Fietzersbond
9. Koninklijke Vereniging Friesche Elf Steden
10. Stichting Wetterwâlden
11. Visit Friesland

Analyse

De stakeholders in deze belangengroep zijn op te delen in twee categorieën: de groep gebruikers die uiteindelijk de gerealiseerde Noordelijke Woudroute benutten en de groep die representatief is voor deze toekomstige gebruikers. Om te zorgen dat het project de leefbaarheid vergroot is het van belang dat het project ingericht wordt naar de behoefte van gebruikers. Alleen dan is de bijdrage aan leefbaarheid verzekerd.

Advies

Het advies is om deze belangengroep mee te laten denken over de inrichting van het project. Het is hierbij van belang dat het uit te voeren plan zo toegankelijk mogelijk wordt en geschikt wordt voor zoveel mogelijk gebruikers. Een inventarisatie van de wensen in de volle breedte

en het bedenken van oplossingen om zoveel mogelijk gebruikers aan hun trekken te laten komen is gewenst.

Bij de Marrekrite, Fietzersbond, de Koninklijke Vereniging Friesche Elf Steden, de Stichting Wetterwâlden en Visit Friesland kan kennis opgehaald worden van een meer overkoepelende aard. Hierdoor is het van belang extra aandacht te besteden aan de wensen van deze organisaties.

Conclusie

De multifunctionaliteit van het uit te voeren plan en het vervullen van de wensen van een brede groep gebruikers zal zorgen voor een Noordelijke Woudroute die maximaal wordt benut. Hierdoor zal ook verzekerd zijn dat het project een positieve impact heeft op de leefomgeving.

4.7 Omwonenden

Inwoners die in de omgeving van het projectgebied wonen¹ kunnen op veel manieren indirect of direct invloed van het project ondervinden. Hierdoor is het prettig voor deze omwonenden om betrokken te worden bij het project. Mede vanwege de schaal van het project, is het verstandig organisaties te benutten die representatief zijn voor de wensen van inwoners. De stakeholders in deze belangengroep zijn:

1. Buurtvereniging de Trije Terpen
2. Dorpsbelang Aldtsjerk
3. Dorpsbelang Burdaard
4. Dorpsbelang Damwâld
5. Dorpsbelang Mûnein
6. Dorpsbelang Raard
7. Dorpsbelang Rinsumageast – Sibrandahûs
8. Wijkraad Blitsaerd
9. Wijkraad Woudhorne
10. Omwonenden

Analyse

Vanwege de hoeveelheid omwonenden in het gebied is het verstandig om dorpsbelangen en wijkraden te benutten als gesprekspartner. Het is daarnaast goed mogelijk om de omwonenden ook individueel te betrekken met behulp van digitale instrumenten. Dorpsbelangen en wijkraden zetten zich in voor de wensen van inwoners. Door deze organisaties te betrekken kan het project zodanig vorm krijgen en uitgevoerd worden dat minimale hinder en maximaal profijt ontstaat. Een groot aantal van deze organisaties heeft al een positieve instelling tegenover het project. Dit draagt bij aan de bereidheid van de belangengroep autoriteiten om bij dit project te helpen.

¹ maar niet direct aan de vaarroute wonen en eigenaar/gebruiker zijn van benodigde gronden

Advies

Er wordt geadviseerd een digitale omgeving op te stellen waar omwonenden geïnformeerd kunnen worden en hun wensen over het project kunnen delen. Ook adviseren we om de wensen van omwonenden te inventariseren via gesprekken met de verschillende dorpsbelangen en wijkraden. De uitkomsten van beide inventarisaties komen zoveel mogelijk samen in het ontwerp van het project. Daar waar dorpsbelangen en wijkraden positief zijn over het plan, vormt dit een onderbouwing voor de behoefte van dit project binnen de regio.

Conclusie

Door omwonenden te informeren en inbreng te geven groeit de kwaliteit van het project. Positief gestemde dorpsbelangen en wijkraden helpen om autoriteiten te overtuigen van het belang en de animo voor dit project.

4.8 Overige stakeholders

In de stakeholderanalyse zijn ook partijen naar voren gekomen die niet makkelijk binnen een belangengroep zijn in te delen. Deze stakeholders waren:

1. Kennislab Noordoost Friesland
2. Holwerd Aan Zee

Bij deze stakeholders waren de mogelijke bijdragen te globaal of te specifiek om in een bepaalde belangengroep te plaatsen. Het Kennislab Noordoost Friesland zet zich in voor innovatie en toekomstgericht leren in Noordoost Friesland. Deze stakeholder kan betrokken worden om kennis over innovaties in de regio die een verband hebben of kunnen hebben met het project op te halen. Dit is echter geen noodzaak.

Ook de initiatiefnemers achter Holwerd Aan Zee kunnen benaderd worden. Hierbij kan worden nagegaan of de Noordelijke Woudroute samenhang heeft of kan hebben met het project van Holwerd Aan Zee dat zich inmiddels toespitst op de 'zoete variant' (variant zonder dijkdoorbraak). Ook kan worden nagegaan of er lering valt te halen uit het planproces van Holwerd aan Zee voor het project Noordelijke Woudroute. Ook dit is niet persé noodzakelijk.

Tot slot zijn er nog stakeholders waarbij gebleken is dat er weinig of geen direct verband is met de Noordelijke Woudroute. Deze organisaties zijn:

1. VVV Horeca
2. Historische vereniging Noordoost Friesland
3. Doarpswurk
4. AWN De Nederlandse archeologievereniging

Het betrekken van deze stakeholders is niet voor de hand liggend. Het is aannemelijk dat deze stakeholders ook niet persé betrokken willen worden. Eventueel kan hier navraag naar worden gedaan.

5 Welke conclusies trekken we vanuit de stakeholdersanalyse?

De belangrijkste belangengroepen voor het slagen van dit project zijn de autoriteiten en financiers. Verder is het verstandig om ook de belangengroepen: beïnvloede partijen, bedrijvigheid, natuurorganisaties, beïnvloede gebruikers, en omwonenden te betrekken.

Autoriteiten en financiers

De groep autoriteiten moet het project goedkeuren en financieren. Om deze stakeholders aan boord te krijgen is het belangrijk goed te motiveren hoe het project bij de belangen van deze stakeholders past. Verder is het verstandig de economische voordelen van het project duidelijk in kaart te brengen en in kaart te brengen welke belangengroepen positief zijn over het project. Hiermee kunnen de stakeholders in de groepering autoriteiten overtuigd worden van de behoefte van dit project. Verder zijn subsidiegevers zoals het Iepen Mienskipfûns en het Waddenfonds belangrijk voor de financiering van de bepaalde fasen van het project. Er moet goed rekening gehouden worden met de eisen die aan deze subsidies gesteld worden en of het project goed bij deze subsidies past.

Beïnvloede partijen

Overigens is het meewerken van de stakeholders in de groep Beïnvloede Partijen van belang. Wegens het lage draagvlak is het verstandig om met deze stakeholder vroegtijdig een dialoog aan te gaan om weerstand en conflict te voorkomen. Input uit deze groep helpt om het project beter en kansrijker te maken.

Bedrijven/ondernemingen en natuur- en duurzaamheidsorganisaties

De horeca, recreatiebedrijven en andere ondernemers kunnen kennis bieden over de economische kansen die het project kan bieden. Ook kunnen zij wensen inbrengen waarmee het project sterker wordt. Bedrijven zoals Van Der Wiel, Oosterhof Holman en KWS moeten vroegtijdig benaderd worden omdat deze eventueel bezwaar kunnen hebben vanwege de zandwinning die in het projectgebied plaatsvindt. Ook waardevolle kennis en advies vanuit organisaties zoals It Fryske Gea en Vogelbescherming draagt bij aan de kwaliteit van het project. Een natuurinclusieve en duurzame projectontwikkeling sluit aan bij het beleid van de belangengroep Autoriteiten en subsidievoorwaarden van Financiers.

Beïnvloede gebruikers en omwonenden

Verder zullen fietsers, vissers, toeristen en recreanten gebruik maken van het gerealiseerde project. Door hun wensen in de projectinrichting mee te nemen zal de kwaliteit van het project verbeteren. Tot slot kunnen dorpsbelangen en wijkragen benaderd worden voor kennis over de wensen van omwonenden. Ook kan er een digitale omgeving opgezet worden voor het verspreiden van informatie en de verzameling van inspraak.

Overige stakeholders

Overige stakeholders hoeven niet betrokken te worden bij het project. Eventueel kan geverifieerd worden of deze stakeholders inderdaad weinig aansluiting hebben op het project Noordelijke Woudroute.

Waldfeart Dokkum

6 Hoe nu verder?

In dit laatste hoofdstuk geven we aan wat ons advies is voor het verdere proces en welke bijdrage wij desgewenst kunnen leveren. Voor een deel is de Stichting al aan het werk aan de hierna komende punten.

Essentie bepalen en vasthouden

De Stichting heeft als primair doel een vaarroute te realiseren. Als dit onderdeel niet realiseerbaar is valt de 'bodem' uit het project. Dit laat onverlet dat een project dat integraal is en meerdere doelen tegelijk dient gewenst is en blijft. De mix van doelen is echter onderhandelbaar.

Onderzoek inhoud

Een kostenbatenanalyse kan helpend zijn voor afwegingen van de partijen die de stichting financieel kunnen steunen. Daarnaast kan het ook zijn dat de baten nog niet helemaal duidelijk zijn. In dat geval is er nader onderzoek nodig. Een vraag is bijvoorbeeld; welk geohydrologisch effect heeft een vaarroute op boezempeil aan de rand van het zandgebied in de toekomst. Zal een dergelijke vaarroute een positieve betekenis hebben voor het vasthouden van water in het zandgebied en/of de tegendruk op eventuele verzilting. Een soortgelijke vraag is het potentiële effect op de waterkwaliteit en de natuur. Als het project daar positief op kan scoren kan dit partijen, zoals het Wetterskip over de streep trekken.

Onderzoek wensen en belangen

Naast het onderzoek op inhoud is onderzoek nodig naar wensen en ideeën van veel verschillende partijen, zoals in het hoofdstuk 4 en 5 is toegelicht. Dit onderzoek kan leiden tot een programma voor uitvoering met daarbij horende koppelkansen.

Werving en enthousiasmering

Partijen meekrijgen is een essentieel voor de slagingskans van het project. Tracht in eerste instantie de belangengroep Autoriteiten zover te krijgen dat ze de lange termijn ambitie omarmen en in hun beleid opnemen. Dit los van de vraag in hoeverre ze het project financieel willen/kunnen ondersteunen.

Lange termijnambitie met behapbare stappen

Verdeel het project in behapbare eenheden. Zet projectdelen waar je werk met werk kunt maken vooraan omdat er toch al ingrepen aanstaande zijn. Of plandelen waar de koppelkansen voor verbetering het grootst zijn.

Onverwachte bronnen/financiële bijdragen

Als het project als lange termijn ambitie in provinciaal en gemeentelijk beleid verankerd is, en het Wetterskip ook de toekomstige voordelen van het plan ziet, dan ontstaat er een basis om op voort te gaan.

Het is goed om daarbij alert te zijn op bredere financieringsmogelijkheden dan alleen die van de begroting van provincie en gemeenten. Het project zou ook een project kunnen worden waarin compensatie mogelijk is voor grotere projecten met milieueffecten zoals energie-infraprojecten in Fryslân.

Vanuit onze organisatie is het mogelijk om ondersteuning te bieden op het gebied van:

1. Participatie, uitwerking van draaiboeken voor bijeenkomsten, meedenken over opzet en uitnodigingen, gespreksbegeleiding, opzetten en verwerken van enquêtes;
2. Verzorgen van beeldmateriaal ter ondersteuning van bijeenkomsten;
3. Ontwerpend onderzoek voor plandelen van de Noordelijke Woudroute.

Colofon

Opdrachtgever:
Stichting Noordelijke Woudroute

Opgesteld door:
BügelHajema Adviseurs
Leeuwarden

Projectnummer:
P003151

Foto's:
Arjen Kok

Verklaring van de bladzijde vullende foto's:

- Zicht op de Moark richting Aldtsjerk (cover);
- Brug Aldtsjerk (blz. 6);
- Dronebeeld tussen Tuskendammen en Galgesloot (blz. 20);
- Rinsumageast (blz 26);
- Vanaf Tuskendammen richting Rinsumageast (blz. 35);
- Waldfeart Dokkum (blz. 38).